

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan asettaminen vuoden 2019 eduskuntavaaleja ja europarlamenttivaaleja varten

326/00.00.00/2018, 327/00.00.00/2018

KH 25.02.2019 § 33

Lisätiedot:

kaupunginlakimies Lena Filipsson-Korento, puh. 050 3540121
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Eduskuntavaalit toimitetaan 14.4.2019 ja europarlamenttivaalit (jäljempänä EU-vaalit) 26.5.2019.

Vaalilain 15 §:n mukaan kaupunginhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta ja laitoksissa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta (kotiäänestyksen hoitaa keskusvaalilautakunnan määräämät vaalitoimitsijat).

Koska Kauniainen on jaettu kolmeen äänestysalueeseen, tulee asettaa kolme vaalilautakuntaa. Sen sijaan Kauniaisissa on katsottu yhden vaalitoimikunnan riittävän. (Laitosäänestyspaikoiksi on määrätty Villa Bredan hoivayksikkö ja Kaunialan Sairaala Oy; KH 19.11.2018 § 188.)

Vaalilautakunnan pääasiallisena tehtävänä on vaalipäivän (eduskuntavaalien osalta 14.4.2019 ja EU-vaalien osalta 26.5.2019) äänestyksen järjestäminen äänestysalueella ja äänestysalueella annettujen äänestyslippujen alustava ääntenlaskenta ja toimittaminen edelleen. Vaalilautakuntien toiminta alkaa viimeistään vaaliviikonlopun perjantai-iltana tai lauantai-iltana.

Vaalitoimikunnan tehtävä on järjestää ennakkoäänestys laitoksissa. Ennakkoäänestysajanjakso on eduskuntavaaleissa 3.–9.4.2019 ja EU-vaalien osalta 15.–21.5.2019. Vaalitoimikunnan työ alkaa viimeistään ennakkoäänestyksen alkamispäivänä. Vaalitoimikuntien jäsenet voivat toimia myös vaalilautakunnassa vaalipäivänä.

Kuhunkin *vaalilautakuntaan* kuuluu viisi jäsentä (puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä) sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään kolme. Kauniaisissa on perinteisesti valittu vaalilautakuntiin 5 varajäsentä, jotka yleensä ovat kaikki myös osallistuneet työhön. Ehdotuksena on, että jälleen valitaan 5 varajäsentä.

Vaalitoimikuntaan kuuluu kolme jäsentä (puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen) sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään kolme. Kauniaisissa on perinteisesti valittu 3 varajäsentä.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Vaalikelpoisuus vaalilautakuntaan ja vaalitoimikuntaan määräytyy sen mu-

kaan kuin kuntalaissa säädetään (71 ja 74 §). Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenet sekä varajäsenet on valittava vaalikelpoisista kunnan asukkaista. Lisäksi heidän tulee olla äänioikeutettuja.

Vaalilain 15 §:n mukaan sekä vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsen- ten, että niiden varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa asianomaisessa vaalipiirissä edellisissä eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puolueräkisteriin merkittyjä puolueita (kts **oheismateriaali**). *Niin kauan kuin yksikin huomioon otettava äänestäjäryhmä on vailla edus- tusta, ei muusta ryhmästä saisi valita kahta edustajaa.* Harkittaessa edus- tavuutta vaalilautakunnissa ja -toimikunnassa tarkastellaan jäseniä ja vara- jäseniä erikseen.

Vaalilain mukaan ehdokas ei voi olla vaalilautakunnan jäsenenä tai varajä- senenä, eikä ehdokas tai hänen lähisukulaisensa voi olla vaalitoimikunnan jäsenenä tai varajäsenenä.

Jokaisessa vaalitoimielimessä on oltava kumpaakin kansalliskieltä puhuvia, jotta pystytään palvelemaan äänestäjiä heidän omalla kielellään.

Tasa-arvolain 4 § 2 momentin mukaan tulee kunnallisissa toimielimissä olla sekä miehiä että naisia kumpiakin vähintään 40 %. Tasa-arvolain vaati- musten osalta jäseniä ja varajäseniä on tarkasteltava erikseen. Molempien sukupuolten edustajia tulee siten vaalilautakuntien varsinaisten jäsenten kohdalla olla vähintään kaksi ja sama koskee vaalilautakuntien varajäse- niä, mikäli heitä valitaan viisi. Vaalitoimikunnan kolmesta jäsenestä/vara- jäsenestä riittää, jos kumpaakin sukupuolta on vähintään yksi.

Vaalien kitkattoman kulun kannalta vaalilautakuntiin ja -toimikuntaan on py- rittävä valitsemaan riittävän kokemuksen ja pätevyyden saavuttaneita hen- kilöitä. OM:n ohjeissa on painotettu, että toimielinten jäsenillä, erityisesti puheenjohtajaksi nimettävällä, tulee olla riittävä osaaminen tehtävään ja riittävästi aikaa perehtyä siihen.

Kaikilta viime eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneilta puolueilta on tie- dusteltu puolueen halukkuutta osallistua kaupungin vaalitoimielinten aset- tamiseen ja pyydetty toimittamaan henkilöehdotuksia. Ehdotuksia tuli yh- teensä 8 puolueelta (KD, Kesk., Kok., PP, PS, RKP, SDP ja Vihr.).

Oheismateriaalina on lista puolueiden ehdottamista henkilöistä. Punaisel- la on merkitty ne henkilöt, jotka olivat mukana presidentinvaalissa 2018, kuntavaaleissa 2017 ja/tai eduskuntavaaleissa 2015 (muilla saattaa olla ai- empaa kokemusta tai ei lainkaan). Vaalilautakuntiin on ehdotettu yhteensä 33 henkilöä ja vaalitoimikuntaan 9 henkilöä. Kaikille ehdotetuille ei siten voida antaa paikkaa.

Vaalilautakunnat

Sekä poliittista edustavuutta että tasa-arvolain vaatimuksia on huomioitava erikseen jäsenten ja varajäsenten kohdalla. Näin ollen lautakuntien paikat on huomioitava kuuden lohkon osalta erikseen (1. vaalilautakunnan jäse- net; 1. vaalilautakunnan varajäsenet; 2. vaalilautakunnan jäsenet jne.).

Koska jaettavana on yhteensä 30 paikkaa, jokainen ehdotuksen tehnyt puolue on oikeutettu ainakin 3 paikkaan. Kesk. ja Vihr. ovat esittäneet kumpikin 3 jäsentä ja PP vain 1, minkä takia kaikki näiden ehdottamat henkilöt ovat oikeutettuja paikkaan. Jäljelle jää 23 paikkaa jaettavaksi 5 puolueen kesken, jolloin jokainen näistä on oikeutettu 4 paikkaan ja kolmelle puolueelle voidaan antaa vielä 5. paikka.

Puolueiden mahdollisimman tasapuolinen kohtelu varsinaisen jäsenyyden ja varajäsenyyden osalta on yritetty huomioida (vaalilaissa ei ole tältä osin eroteltu puheenjohtajia ja varapuheenjohtajia muista varsinaisista jäsenistä). Aikaisempaa kokemusta on myös otettu huomioon (punaisella merkityt) ja pyritty mahdollisimman tasaiseen jakoon tältä osin. Muiden osalta on asetettu etusijalle nuoret/nuoremmat jatkuvuuden turvaamiseksi. Erityisesti puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien kohdalla on asetettu kokemus puolueen edelle, minkä vuoksi tällä kertaa on poikettu aiemmasta poliittisesta paikkajaosta. Tilanne arvioidaan uudelleen taas seuraavalla kerralla. Lisäksi puheenjohtajien/varapuheenjohtajien kohdalla on huomioitu kunkin henkilön antama suostumus. Tasa-arvolain vaatimuksia ja kielitaitoa on myös huomioitu valinnoissa. Vaalien kitkattoman sujuvuuden takia on pyritty mahdollisimman pitkälti samoihin kokoonpanoihin molemmissa vaaleissa sekä huomioitu aiemmissa vaaleissa hyvin toimineet kokoonpanot.

Vaalitoimikunta

Ehdotuksessa on otettu huomioon puolueilta tulleet ehdotukset, poliittinen edustavuus, aikaisempi kokemus, kielitaito ja tasa-arvolain vaatimukset.

Liitteinä on keskusvaalilautakunnan sihteerin edellä olevan perusteella laatima ehdotus vaalitoimielimiksi, erikseen kummankin vaalien osalta. Ehdotetut henkilöt ovat antaneet suostumuksensa ko. tehtävään. Mikäli ehdotukseen halutaan tehdä - tai joudutaan tekemään - muutoksia, muutosten tulisi koskea puolueiden sisällä samaa sukupuolta olevia henkilöitä. Puheenjohtajien / varapuheenjohtajien kohdalla pyydetään välttämään muutoksia. Merkittävimmät erot eduskunta- ja EU-vaalien välillä on korostettu keltaisella.

KJ:

KH päättää

- asettaa vaalilautakunnat äänestysalueille 1, 2 ja 3 ja yhden vaalitoimikunnan vuoden 2019 eduskuntavaaleja ja europarlamenttivaaleja varten,
- valita vaalilautakuntiin viisi jäsentä ja viisi varajäsentä sijaantulojärjestyksessä sekä vaalitoimikuntaan kolme jäsentä ja kolme varajäsentä sijaantulojärjestyksessä,
- nimetä eduskuntavaalien ja europarlamenttivaalien osalta jäsenet vaalilautakuntiin ja vaalitoimikuntaan ja määrätä yhden jäsenistä puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi kuhunkin vaalilautakuntaan ja vaalitoimikuntaan, liitteiden mukaisesti.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.